

На основу члана 45. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07 и 65/08),

Влада доноси

СТРАТЕГИЈУ ЈАВНОГ ЗДРАВЉА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

1. Увод

Стратегија јавног здравља Републике Србије (у даљем тексту: Стратегија) представља подршку испуњавању друштвене бриге за здравље, обезбеђивању услова у којима људи могу да буду здрави и чини основу за доношења одлука о акцијама за унапређење здравља и квалитета живота становништва Републике Србије.

Стратегија идентификује приоритетна подручја где је унапређење здравља и квалитета живота могуће, појашњава циљеве, дефинише основне активности и одговорности свих релевантних партнера у области јавног здравља.

Стратегија је документ који утврђује глобални оквир за акције и идентификује даље правце, остављајући простор за решавање старих и нових изазова.

Влада је 2002. године усвојила документ „Здравствена политика Републике Србије”, полазећи од става да је здравље народа од општег друштвеног интереса и најзначајнији ресурс за развој. Тиме започиње процес залагања за здравље, у складу са стратегијом Европске уније (у даљем тексту: ЕУ) у овој области. Министарство здравља формира Националну експертску групу за јавно здравље чији је основни задатак израда Стратегије јавног здравља. Први Нацрт стратегије јавног здравља био је спреман за јавну расправу у другој половини 2003. године.

После завршене јавне расправе и одржаних консензус конференција, текст Нацрта стратегије прилагођен је осталим документима који су у међувремену донети – интерсекторским стратегијама, законима, програмима и активностима које су повезане са одрживим развојем здравља становништва.

2. Јавно здравље и функције јавног здравља

Стратешки правци јавног здравља, поред фокуса на промоцију здравља, усмеравају се и на организацију са менаџментом, стално унапређење квалитета и мерење исхода свих активности у вези са очувањем и унапредјењем здравља становништва, као и на функционисање друштвених система повезаних са здрављем.

Јавно здравље подстиче одговорност државе и друштва у обезбеђењу добробити за све грађане путем унапређења здравља и очувања здраве животне средине. Темелји се на промоцији здравља и примарној превенцији, а инструментализује кроз тимски и интердисциплинарни рад, мултисекторску сарадњу, као и све облике партнерства.

Здравствени проблеми у оквиру јавног здравља у Републици Србији решавају се на свим нивоима, али најефикасније решавање проблема постиже се у јединицама локалне самоуправе.

Формулисање политике и стратегије у овој области усклађено је са препознатим функцијама јавног здравља¹, у складу са препорукама Светске здравствене организације².

Активности које се спроводе у области јавног здравља, обухватају:

- праћење, евалуацију и анализу здравственог стања популације;
- здравствени надзор, истраживање и контролу ризика и претњи по јавно здравље;
- промоцију здравља;
- друштвено учешће у здрављу;
 - развој политика за здравље путем партиципаторних процеса у оквиру постојећих друштвено-економских односа;
- јачање институционалних капацитета за планирање и менаџмент у јавном здрављу;
- подршку обезбеђивању једнаке доступности неопходној здравственој заштити;
- развој и обуку људских ресурса у јавном здрављу;
 - обезбеђивање квалитета здравствених услуга на индивидуалном и популационом нивоу;
- истраживања у јавном здрављу;
- смањивање ефеката ванредних ситуација и несрећа по здравље становништва, укључујући превенцију, ублажавање, спремност, одговор и рехабилитацију.

¹Поређење између CDS Суштина службе јавног здравља и РАНО Основе јавно здравствених функција, додаток (цитирано, 2005, Мај 05).

²Здравље за све политике за СЗО Европски регион (цитирано, 2005, Мај 05).

Службе јавног здравља збрињавају становништво у зависности од потреба на економичан начин који одговара реалности и квалитету заснованом на доказима, чиме је целокупна служба усмерена не само на појединца, већ на целокупну популацију.

3. Разлози за доношење Стратегије

3.1 Међународни оквир

Последњих двадесет година прошлог века интензивна међународна активност на јачању јавно-здравствене политике и праксе промоције здравља резултирала је укупним развојем концепта и потенцијала јавног здравља у свету. Конференције у Отави (1986), Аделаиди (1988), Џакарти (1992. и 1997) и Мексико Ситију (2000) биле су фокусиране на развој јавног здравља, идентификацију јавно- здравствених приоритета (исхрана, алкохол, дуван, здравље жена, околина), друштвеној одговорности за здравље, инвестирању у здравствени развој, јачању партнерства, јачању капацитета заједнице и појединаца, обезбеђењу инфраструктуре за промоцију здравља и омогућавању једнакости у здрављу. Препознавање широког спектра проблема везаних за здравље становништва и механизма за њихово решавање у Европској унији формализовано је у Програму акције ЕУ у области јавног здравља, који је сачинила посебна комисија Здравственог савета ЕУ, у јуну 2002. године. Програм се односи на период од 2003. до 2008. године, а његови основни циљеви су³:

- унапређење информација и знања за развој јавног здравља,
 - повећавање способности за брзе и координиране реакције на претње по здравље,
 - промовисање здравља и превенција болести путем деловања на детерминанте здравља кроз све политике и активности.
- Постигнуто је да се путем нове дисциплине под именом „јавно здравље” у први план стави промоција здравља и примарна превенција, које се реализују на ширем плану и оријентишу на популацију или популационе групе и решавање проблема у јединицама локалне самоуправе. Такође је прецизирано да се ови циљеви спроводе јачањем партнерства између различитих дисциплина, сектора, организација и појединаца, уз подршку државе.

3.2 Национални оквир

Стратегија је усмерена ка унапређењу холистичког приступа здрављу који ће се остварити кроз интегрисане стратешке приступе и активности. Она идентификује приоритетна подручја и обезбеђује усмеравање здравствене службе и других сектора ка оним питањима чијим решавањем ће се

³ Одлука бр. 1786/2002/ЕС европског парламента и Савета од 23. септембра 2002. године, прилагођено програму акције у локалној самоуправи и на пољу јавног здравља (2003 – 2008). ОЈ Бр. L 271. 9. октобра 2002.

остварити највећа корист за становништво, оријентишући се посебно на неједнакости у здрављу. (Схема 1 и Схема 2).

Стратегија представља део стратегије развоја здравственог система и део стратегије развоја друштва, што потврђују већ усвојене и припремљене стратегије, програми и правни акти, као и пројекти повезани са јавним здрављем у Републици Србији који се реализују у сарадњи са међународним партнерима (схема 1).

Извор: Стратегија за превенцију хроничних болести, СЗО, Европа, 2004. (модификација)

Схема 2.

Систем јавног здравља

Извор: ИОМ Будућност јавног здравља у 21. веку. Вашингтон, Национална академија науке 2003.

3.2.1. Систем јавног здравља у Републици Србији

Министарство је одговорно за организацију система јавног здравља у Републици Србији. Део одговорности за област јавног здравља, поред Министарства здравља, имају и министарства надлежна за области просвете, екологије, социјалне заштите, науке, спорта, пољопривреде, економије, запошљавања и др.

Уредбом о Плану мреже здравствених установа („Службени гласник РС”, бр. 42/06, 119/07 и 84/08) дефинисане су установе које чине систем јавног здравља. У области јавног здравља основана су 23 завода и института за јавно здравље. Њихов задатак је да координирају целокупну област јавног здравља и непосредно учествују у промоцији здравља, превенцији болести и заштити животне средине.

Значајну улогу у систему јавног здравља имају домови здравља на територији за коју су основани. Њихову мрежу чини 160 установа на подручју Републике Србије. Део система јавног здравља чине инспекцијске службе (здравствене заштите, санитарног надзора, комуналне, тржишне и ветеринарске заштите), установе у области образовања и установе социјалне заштите.

Промоцију у области јавног здравља врше удружења, чије деловање мора да буде усклађено са политиком јавног здравља.

Област јавног здравља регулисана је већим бројем законских и подзаконских прописа, а финансирана је из различитих извора: из средстава Републичког завода за здравствено осигурање, из буџета Републике Србије и из буџета јединица локалне самоуправе.

3.2.2 Проблеми у функционисању система јавног здравља

Упркос добро постављеном институционалном оквиру јавног здравља у Републици Србији, постоје бројне тешкоће које указују на недостатке и слабости у функционисању, посебно у условима када се актуелни систем здравствене заштите суочава са растућим здравственим проблемима повезаним са животном средином и стиловима живота популације, проблемом сиромаштва и проблемима вулнерабилних и посебно угрожених и економски и социјално недовољно укључених група становништва.

Једна од група проблема проистиче из недовољно осавремењеног модела организације, пре свега, установа јавног здравља и примарне здравствене заштите као базичних делова система јавног здравља. У заводима за јавно здравље треба развијати интердисциплинарни и интересекторски приступ решавању проблема заједнице. Домови здравља, као носиоци примарне здравствене заштите, треба више да сарађују међусобно као и са другим установама и са органима јединица локалне самоуправе.

Јавно здравље је више биомедицински детерминисано, а мање популационо и проблемски. Није препознат значај ове области за друштво и појединца, као и значај стицања и осавремењивања знања и вештина професионалаца који раде у области јавног здравља.

Основни концепт јавног здравља, треба да се темељи на широкој сарадњи различитих друштвених и привредних субјеката.

3.2.3 Здравствено стање становништва

Неспорни резултати у области јавно-здравствене заштите становништва и рада здравствене службе у двадесетом веку огледају се у унапређењу здравља становништва у Републици Србији, што потврђује пример заразних болести. Ове болести су у прошлости представљале водећи здравствени проблем. Данас су, захваљујући убрзаном социјално-економском развоју, спровођењем мера и активности сузбијања, елиминације и искорењивање заразних болести, санирањем животне средине и другим мерама, највећим делом под контролом. Достигнућа су евидентна и у побољшању здравља мајки и деце, обезбеђењу здравије пијаће воде и хране, као и препознавању многих фактора ризика по здравље становништва. Међутим, период последње деценије двадесетог века био је обележен стагнацијом, односно погоршањем већине показатеља здравственог стања, као и најзначајнијих фактора који детерминишу здравље. Поменути показатељи здравственог стања и детерминанте здравља упућују на следеће констатације:

- велики број становника Србије оболева, прерано умире или бива онеспособљено услед болести и повреда које су значајним делом превентабилне;
- водеће болести и повреде деле заједничке факторе ризика као што су: пушење, неправилна исхрана, злоупотреба алкохола, физичка неактивност, гојазност, стрес;
- водеће болести и повреде су и директно повезане са социјалним и економским детерминантама здравља, односно несразмерно присутнији код сиромашног и вулнерабилног становништва, што доприноси неједнакости у здрављу унутар земље;
- постоје значајне разлике у доступности и квалитету рада здравствене службе у различитим деловима Републике Србије.

Проблеми у функционисању система јавног здравља и здравствено стање становништва јесу проблеми у чијем решавању треба да учествују сви актери који спроводе јавно здравље.

4. Општи и специфични циљеви Стратегије

Формулисани циљеви Стратегије почивају на следећим принципима и предусловима за њихово остваривање.

Принципи	Предуслови
<ul style="list-style-type: none"> ▪ одговорност државе и друштва за здравље 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ политика јавног здравља заснована на доказима ▪ успостављање националних приоритета
<ul style="list-style-type: none"> ▪ сви облици партнерства за здравље 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ иницирање, креирање, спровођење акција
<ul style="list-style-type: none"> ▪ усмеравање на популацију и популационе групе 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ стандардизација података према стандардима Европске уније
<ul style="list-style-type: none"> ▪ оријентација ка локалној самоуправи 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ унапређење квалитета јавног здравља
<ul style="list-style-type: none"> ▪ интерсекторски и мултидисциплинарни рад 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ социјалноекономске детерминанте и фактори ризика 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ брзо реаговање у ванредним ситуацијама

Општи циљеви имају највећи потенцијал за унапређење здравља и смањење неједнакости у здрављу, а специфични циљеви, као даља разрада и операционализација општих, мерљиви су, достижни, реални и временски ограничени.

4.1.1. Праћење, евалуација и анализа здравствених потреба и очекивања заједнице

4.1.1 Праћење здравственог стања, детерминанти здравља и неједнакости у здрављу.

- 4.1.2 Procena zdravstvenih potreba, rizika и очекивања заједнице.
- 4.1.3. Праћење стања оралног здравља и процена ризика за настанак оралних болести.

4.2. Превенција и контрола заразних и незаразних болести и повреда

- 4.2.1. Унапређење епидемиолошког надзора болести, повреда и фактора ризика.
- 4.2.2. Унапређење успешности система за рано откривање и контролу епидемија.
- 4.2.3. Развој националног програма превенције и контроле масовних незаразних болести и повреда.
- 4.2.4. Развој националног програма превентивне стоматолошке заштите.

4.3. Промоција и подршка здравим стилевима живота

- 4.3.1. Развој и унапређење информисања, едукације и саветовања у вези са очувањем здравља и смањењем фактора ризика.
- 4.3.2. Реоријентација здравствене службе ка развоју модела који подржавају промоцију здравља.
- 4.3.3. Креирање и развој окружења која подржавају здравље и здраве изборе.

4.4. Промоција, развој и подршка јавно-здравственој политици

- 4.4.1. Развој политике новог јавног здравља, њена имплементација и евалуација ефеката по здравље становништва.
- 4.4.2. Обезбеђивање одрживог финансирања и фискалних подстицаја за јавно-здравствене активности.
- 4.4.3. Развој информационог система јавног здравља и унапређења информација и знања.
- 4.4.4. Развој капацитета и установљење партнерства истраживачких центара и универзитетских центара за истраживачки рад у оквиру и изван здравственог сектора.

4.5. Развој и едукација људских ресурса у области јавног здравља

- 4.5.1. Образовање, обука и развој кадрова у јавном здрављу.
- 4.5.2. Развијање већ дефинисаних критеријума за лиценцирање здравствених радника.
- 4.5.3. Унапређење континуиране едукације у јавно-здравственом и здравственом менаџменту.
- 4.5.4. Развој вештина неопходних за мултидисциплинарни и мултиетнички рад у јавном здрављу, као и примену принципа јавно-здравствене етике: солидарност, правичност и поштовање људских права.

4.6. Успостављање и развој партнерства у решавању јавно- здравствених проблема

4.6.1. Иницирање, развој и јачање партнерства између државног, приватног и цивилног сектора на територији Републике Србије и у јединицама локалне самоуправе.

4.7. Промоција, развој, подршка и покретање акција које обезбеђују сигурну и здраву животну и радну средину

4.7.1. Праћење примене норматива и стандарда Европске уније за квалитет воде, ваздуха, земљишта и хране и укупни утицај загађења средине на здравље.

4.7.2. Унапређење животне средине.

4.7.3. Унапређење и промоција здравља на раду и израда Националног програма заштите здравља радноактивног становништва.

4.8. Промоција, развој и подршка здрављу у свим животним добима

4.8.1. Развој јавно здравствених програма за решавање здравствених проблема одређених популационих група.

4.8.2. Укључивање представника удружења у развијање одговорности локалног становништва за контролу фактора ризика.

4.8.3. Укључивање представника удружења у развијање одговорности локалног становништва за одговорно родитељство.

4.9. Промоција, развој и подршка акцијама за унапређење здравственог стања социјално вулнерабилних група становништва

4.9.1. Повећање приступачности и доступности здравствене службе социјално вулнерабилним групама становништва.

4.9.2. Развој акција усмерених ка социјално вулнерабилним групама на превазилажењу препрека (културних, језичких, материјалних, физичких) за добијање здравствених и других видова помоћи.

4.10. Подршка развоју приступачне и квалитетне здравствене заштите

4.10.1 Повећање приступачности и доступности здравствене заштите.

4.10.2 Стално унапређење квалитета здравствене заштите.

4.10.3. Процена и подршка развоју здравствених технологија.

5. Имплементација, праћење, евалуација и извештавање о спровођењу Стратегије

У имплементацији Стратегије, Министарство здравља сарађује са свим партнерима из здравственог система, као и са свим другим партнерима ван сектора здравства.

Праћење спровођења Стратегије обавља Институт за јавно здравље Србије „др Милан Јовановић-Батут”, заједно са институтима и заводима за јавно здравље, као установама које имају општи увид у све секторске активности.

Евалуација спровођења Стратегије обавља се у свакој фази процеса спровођења Акционог плана. За евалуацију се користе здравствени показатељи Европске уније (ЕСН1-2) и индикатори изабрани од стране стручњака одговорних за поједине активности и програме.

Годишње извештавање је обавезно и садржи: резултате спроведених активности, тешкоће и проблеме у реализацији.

6. Акциони план за период од 2009. до 2013. године

Акциони план за спровођење Стратегије за период од 2009. до 2013. године (у даљем тексту: Акциони план) не описује укупан спектар активности које се предузимају у области јавног здравља, већ оставља могућност да се, паралелно са имплементацијом Стратегије, активности даље развијају, евалуирају и унапређују.

Активности координирају институти и заводи за јавно здравље, а реализација активности спроводиће се према приоритетима и доступности извора финансирања.

Акциони план одштампан је уз ову стратегију и чини њен саставни део.

7. Завршни део

Ову стратегију објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 Број: 110-1656/2009

У Београду, 26. марта 2009. године

В Л А Д А

Тачност преписа оверава
ЗАМЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ СЕКРЕТАРА

Снежана Миљанић

ПРВИ ПОТПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ –
ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА ВЛАДЕ

Ивица Дачић, с.р.

риод од 2009. до 2013. године

евалуација и анализа здравствених потреба и очекивања заједнице

	Активности	Резултати	Одговорне институције за реализацију са партнерима	Извор финансирања	Временски оквир
стања,	<ul style="list-style-type: none"> Утврдити метод и скуп података за праћење, анализу и евалуацију здравственог стања, детерминанти здравља и неједнакости у здрављу 	<ul style="list-style-type: none"> -Дефинисан метод -Дефинисан скуп података 	Институти и заводи за јавно здравље у сарадњи са Медицинским факултетом Универзитета у Београду	Буџет Републике Србије	2009-2010. година
	<ul style="list-style-type: none"> Прикупљање, обрађивање, анализирање рутинских здравствено статистичких података и извештавање 	Извештај	Институти и заводи за јавно здравље са здравственим установама	Буџет Републике Србије	2009 ; даље, годишње
	<ul style="list-style-type: none"> Спровођење популационих истраживања 	Извештаји	Институти и заводи за јавно здравље са Школом јавног здравља (у даљем тексту: Школа јавног здравља), Медицински факултет Универзитета у Београду	Буџет Републике Србије	2011; даље, сваке пете године
ња	<ul style="list-style-type: none"> Идентификовање проблема, приоритета и иницирање израде одговарајућих програма 	Извештаји	Институти и заводи за јавно здравље са катедрама превентивних дисциплина медицинских факултета и Школом јавног здравља	Буџет Републике Србије	2009.
	<ul style="list-style-type: none"> Прилагођавање аналитичких података о здравственим потребама и другим очекивањима становништва за кориснике информација 	Извештаји	Институти и заводи за јавно здравље	Буџет јединица локалне самоуправе	2009-2013.
а	<ul style="list-style-type: none"> Идентификовање проблема, приоритета и иницирање израде превентивних стоматолошких програма 	Извештаји	Институт за Јавно здравље Србије „др Милан Јовановић-Батут“, у сарадњи са катедром превентивне стоматологije и Школом јавног здравља	Буџет Републике Србије	2009-2013.

Општи циљ 2. Превенција и контрола заразних и незаразних болести и повреда					
Специфични циљеви	Активности	Резултати	Одговорне институције за реализацију са партнерима	Извор финансирања	Временски оквир
2.1. Унапређење епидемиолошког надзора болести, повреда и фактора ризика	<ul style="list-style-type: none"> Идентификација популационих и хоспиталних регистара и утврђивање метода и скупа података на националном нивоу 	<ul style="list-style-type: none"> -Идентификовани регистри -Дефинисан метод -Дефинисан скуп података 	Институти и заводи за јавно здравље, у сарадњи са здравственим установама за референтне области	Буџет Републике Србије	2009.
	<ul style="list-style-type: none"> Развој изабраних регистара 	Развијени регистри	Институти и заводи за јавно здравље, у сарадњи са здравственим установама	Буџет Републике Србије	2009-2013.
	<ul style="list-style-type: none"> Едукација кадра за рад на регистрима 	<ul style="list-style-type: none"> -Број семинара -Број полазника 	Институти и заводи за јавно здравље у сарадњи са здравственим установама	Буџет Републике Србије	2009-2013.
	<ul style="list-style-type: none"> Предлагање скрининг програма на основу праћења епидемиолошке ситуације 	Дефинисани програми раног откривања (скрининг)	Здравствене установе референтне за области за које је скрининг програм дефинисан у сарадњи са институтима и заводима за јавно здравље	Буџет Републике Србије, Буџет јединица локалне самоуправе	2009- 2013.
2.2. Унапређење успешности система за рано откривање и контролу епидемија	<ul style="list-style-type: none"> Праћење и евалуација примене законских и подзаконских аката 	Извештаји	Институти и заводи за јавно здравље, у сарадњи са здравственим установама	Буџет Републике Србије, Буџет јединица локалне самоуправе	2009- 2013.
	<ul style="list-style-type: none"> Обезбеђивање централног снабдевања вакцинама 	Уредба о снабдевању	Министарство здравља у сарадњи са институтима и заводима за јавно здравље	Републички завод за здравствено осигурање	2009.
	<ul style="list-style-type: none"> Акредитација лабораторија и дефинисање референтне лабораторије 	Број акредитованих и референтних лабораторија	Тела за акредитацију у сарадњи са институтима и заводима за јавно здравље	Буџет Републике Србије	2009-2013.
	<ul style="list-style-type: none"> Израда водича за узимање биолошких узорака и тумачење резултата 	Водичи	Министарство здравља у сарадњи са институтима и заводима за јавно здравље	Буџет Републике Србије	2009.

2.3. Развој националних програма превенције и контроле масовних незаразних болести и повреда	<ul style="list-style-type: none"> Израда, примена и евалуација националних програма (КВБ, малигне, дијабет, ментално здравље, повреде и суицид код младих) 	Програми	Министарство здравља	Буџет Републике Србије, Буџет јединица локалне самоуправе	Израда: 2009. Примена: 2009-2013. Евалуација: крај 2013.
	<ul style="list-style-type: none"> Израда водича за менаџмент приоритетним масовним незаразним болестима 	Водичи	Национална комисија за водиче добре праксе, са институтима и заводима за јавно здравље, удружењима	Буџет Републике Србије	2009-2013.
2.4. Развој националног програма превентивне стоматолошк заштите	<ul style="list-style-type: none"> Израда, примена и евалуација националног програма стоматолошке здравствене заштите 	Програми	Министарство здравља у сарадњи са Републичком стручном комисијом за стоматологију и Школом јавног здравља	Буџет Републике Србије	Израда: 2009. Примена: 2009-2013. Евалуација: крај 2013.
	<ul style="list-style-type: none"> Израда водича за руковођење стоматолошком здравственом заштитом 	Водичи	Републичка стручна комисија за стоматологију и Школа јавног здравља	Буџет Републике Србије	2009-2013.
Општи циљ 3. Промоција и подршка здравим стилевима живота					
Специфични циљеви	Активности	Резултати	Одговорне институције за реализацију са партнерима	Извор финансирања	Временски оквир
3.1. Развој и унапређење информисања, едукације и саветовања у вези са очувањем здравља и смањењем фактора ризика	<ul style="list-style-type: none"> Спровођење здравствено промотивних кампања 	Број кампања	Институти и заводи за јавно здравље у сарадњи са домовима здравља, средствима јавног информисања, удружењима и јединицама локалне самоуправе	Буџет Републике Србије, Буџет јединица локалне самоуправе	2009-2013.
	<ul style="list-style-type: none"> Развој, спровођење и евалуација едукативних програма за одређене популационе групе 	Програми	Институти и заводи за јавно здравље са стручним комисијама Министарства здравља, Школом јавног здравља, домовима здравља, удружењима	Буџет Републике Србије, Буџет јединица локалне самоуправе	Израда: 2009. Примена: 2009-2013. Евалуација: крај 2013.

	<ul style="list-style-type: none"> Развој, имплементација и евалуација програма превенције болести зависности 	Програми	Стручне комисије Министарства здравља са институтима и заводима за јавно здравље, домовима здравља и осталим здравственим установама, образовним институцијама, Школом јавног здравља, удружењима	Буџет Републике Србије, Буџет јединица локалне самоуправе	Израда: 2009. Примена: 2009-2013. Евалуација: крај 2013.
	<ul style="list-style-type: none"> Унапређивање саветовалишног рада у примарној здравственој заштити 	-Број услуга -Задовољство корисника	Домови здравља у сарадњи са институтима и заводима за јавно здравље	Буџет Републике Србије, Буџет јединица локалне самоуправе	2009-2013.
	<ul style="list-style-type: none"> Спровођење здравствено васпитних промотивних кампања 	Број кампања	Заводи за јавно здравље у сарадњи са домовима здравља, установама и другим организационим облицима јавног информисања, удружењима, јединицама локалне самоуправе	Буџет Републике Србије, Буџет јединица локалне самоуправе	2009-2013.
	<ul style="list-style-type: none"> Развој, спровођење и евалуација едукативних стоматолошких програма за одређене популационе групе 	Програми	Институти и заводи за јавно здравље у сарадњи са Републичком стручном комисијом за стоматологију Министарства здравља, Школом јавног здравља, домовима здравља, удружењима	Буџет Републике Србије, Буџет јединица локалне самоуправе	Израда: 2008-2009. Примена: 2009-2013. Евалуација: крај 2013.
	<ul style="list-style-type: none"> Унапређивање саветовалишног рада у примарној здравственој заштити 	-Број услуга -Задовољство корисника	Домови здравља у сарадњи са институтима и заводима за јавно здравље	Буџет Републике Србије, Буџет јединица локалне самоуправе, Републички завод за здравствено осигурање	2009-2013.
3.2. Реоријентација здравствене службе ка развоју модела који подржавају промоцију здравља	<ul style="list-style-type: none"> Оснивање превентивних центара у домовима здравља 	Број основаних центара	Министарство здравља у сарадњи са домовима здравља, институтима и заводима за јавно здравље	Буџет Републике Србије, буџет јединица локалне самоуправе, Републички завод за здравствено осигурање	2009-2010.
	<ul style="list-style-type: none"> Израда Националног водича добре праксе за превентивне услуге 	Водич	Републичка стручна комисија за стоматологију са институтима и заводима за јавно здравље	Буџет Републике Србије	2009.

	<ul style="list-style-type: none"> Спровођење, праћење и евалуација превентивних услуга у локалној заједници 	Извештај	Домови здравља са институтима и заводима за јавно здравље, удружењима	Буџет Републике Србије	2009-2013.
3.3. Креирање и развој окружења која подржавају здравље и здраве изборе	<ul style="list-style-type: none"> Развој националних интерсекторских програма здравих окружења 	Програми	Републичке стручне комисије Министарства здравља у сарадњи са Министарством просвете, Министарством рада и социјалне политике, удружењима и јединицама локалне самоуправе	Буџет Републике Србије	2009-2010.
	<ul style="list-style-type: none"> Развој инфраструктуре за спровођење програма 	Извештај	Министарство здравља са Министарством просвете, Министарством рада и социјалне политике, институтима и заводима за јавно здравље, образовним установама	Буџет Републике Србије	2009-2013.
	<ul style="list-style-type: none"> Развој мреже здравих окружења (вртићи, школе, радна места, заједнице) 	Број здравих окружења	Институти и заводи за јавно здравље у сарадњи са образовним установама и јединицама локалне самоуправе	Буџет Републике Србије	2009-2013.
Општи циљ 4. Промоција, развој и подршка јавно здравственој политици					
Специфични циљеви	Активности	Резултати	Одговорне институције за реализацију са партнерима	Извор финансирања	Временски оквир
4.1. Развој политике новог јавног здравља, њена имплементација и евалуација ефеката по здравље становништва	<ul style="list-style-type: none"> Формирање Националне комисије за јавно здравље и одговарајућих тела на регионалном и локалном нивоу 	Формирана Национална комисија, регионална и локална тела	Министарство здравља у сарадњи са јединицама локалне самоуправе	Буџет Републике Србије	2009.
	<ul style="list-style-type: none"> Израда закона о јавно-здравственој служби 	Закон	Министарство здравља у сарадњи са институтима и заводима за јавно здравље	Буџет Републике Србије	2009.
	<ul style="list-style-type: none"> Унапређивање постојеће законске регулативе усаглашавањем са законодавством Европске уније 	Израда законских аката	Министарство здравља у сарадњи са свим министарствима, институтима и заводима за јавно здравље	Буџет Републике Србије	2009-2013.

	<ul style="list-style-type: none"> Процењивати и евалуирати ефекте здравствене и политике других јавних сектора по здравље популације са нагласком на неједнакости 	Извештај	Институти и заводи за јавно здравље у сарадњи са Републичком стручном комисијом за јавно здравље и Републичком стручном комисијом за стоматологију, јединицама локалне самоуправе, удружењима	Буџет Републике Србије	2009. и 2013.
--	---	----------	---	------------------------	---------------

4.2. Обезбеђивање одрживог финансирања и фискалних подстицаја јавно здравствених активности	<ul style="list-style-type: none"> Дефинисање учешћа националног буџета и буџета локалних самоуправа према годишњим програмима 	Процент издвајања из буџета	Министарство здравља у сарадњи са Министарством финансија, институтима и заводима за јавно здравље и јединицама локалне самоуправе	Буџет Републике Србије Буџет јединица локалне самоуправе	2009-2013. годишње
	<ul style="list-style-type: none"> Дефинисање пакета превентивних здравствених и стоматолошких услуга које финансира здравствено осигурање 	Дефинисан пакет превентивних услуга	Министарство здравља у сарадњи са институтима и заводима за јавно здравље и Републичким заводом за здравствено осигурање	Републички завод за здравствено осигурање	2009.
	<ul style="list-style-type: none"> Мобилисање потенцијалних донатора за финансирање јавно здравствених активности 	Број донатора	Сва министарства и јединице локалне самоуправе са одговарајућим институцијама	Буџет Републике Србије, буџет јединица локалне самоуправе	2009-2013.
4.3. Развој информационог система јавног здравља и унапређења информација и знања	<ul style="list-style-type: none"> Формирање Националног савета за здравствене информације и знање 	Формиран Национални савет	Министарство здравља у сарадњи са удружењима	Буџет Републике Србије	2009.
	<ul style="list-style-type: none"> Дефинисање Националног плана за развој информација у јавном здрављу 	План	Национални савет у сарадњи са институтима и заводима за јавно здравље, удружењима	Буџет Републике Србије	2009.
	<ul style="list-style-type: none"> Успостављање система за праћење и надзор над општим и оралним здрављем 	Установљен систем	Институти и заводи за јавно здравље	Буџет Републике Србије	2009-2013.

	<ul style="list-style-type: none"> Обезбеђивање показатеља у складу са здравственим показатељима Европске уније (ЕСНІ-2) 	Обезбеђени показатељи	Институт за јавно здравље Србије „др Милан Јовановић-Батут”, у сарадњи са институтима и заводима за јавно здравље и удружењима	Буџет Републике Србије	<ul style="list-style-type: none"> Минимални скуп показатеља: 2005-07. ЕСНІ-2 „кратка листа”: 2009-10. ЕСНІ-2 „дугачка листа”: 2009-13.
--	---	-----------------------	--	------------------------	--

4.4. Развој капацитета и установљење партнерства истраживачких центара и академских институција за истраживачки рад у оквиру и изван здравственог сектора	<ul style="list-style-type: none"> Развој вештина преноса знања стечених истраживањима ради примене у пракси, менаџменту и политици 	- Број едукативних семинара и полазника -Извештаји по европском моделу	Министарство здравља у сарадњи са институтима и заводима за јавно здравље и здравственим установама	Буџет Републике Србије	2009-2013.
	<ul style="list-style-type: none"> Дефинисање Националног програма за истраживања и развој у јавном здрављу 	Национални програм	Министарство здравља у сарадњи са Министарством за науку и технолошки развој, Министарством животне средине и просторног планирања, институтима за јавно здравље и универзитетима	Буџет Републике Србије	2009.
Општи циљ 5. Развој и едукација људских ресурса у области јавног здравља					

Специфични циљеви	Активности	Резултати	Одговорне институције за реализацију са партнерима	Извор финансирања	Временски оквир
5.1. образовање, обука и развој кадрова у јавном здрављу	<ul style="list-style-type: none"> Развој програма академских специјализација из јавног здравља 	Развијен и имплементиран програм проверен од стране Удружења школа јавног здравља европског региона	Министарство здравља у сарадњи са Министарством просвете, партнерима у образовању - факултетима и институцијама јавно-здравствене оријентације и школом јавног здравља и Удружењем школа јавног здравља европског региона	Буџет Републике Србије	2009.
	<ul style="list-style-type: none"> Развој курсева континуиране едукације 	-Развијени програми различитих курсева -Број полазника	Сва министарства, у сарадњи са Школом јавног здравља и партнерима у образовању		2009-2013.
	<ul style="list-style-type: none"> Развој програма евалуације кадрова у јавном здрављу 	Развијени програм евалуације	Школа јавног здравља у сарадњи са институтима и заводима за јавно здравље	Буџет Републике Србије	2009.
5.2. Развијање већ дефинисаних критеријума за лиценцирање здравствених радника	<ul style="list-style-type: none"> Дефинисање листе критеријума за лиценцирање 	Дефинисана листа	Министарство здравља у сарадњи са Школом јавног здравља, институтима и заводима за јавно здравље, Комором стоматолога, Комором здравствених радника	Буџет Републике Србије	2009.

	<ul style="list-style-type: none"> Извештавање 	Извештај	Министарство здравља у сарадњи са Школом јавног здравља институтима и заводима за јавно здравље, Комором здравствених радника, Комором стоматолога	Буџет Републике Србије	2009., 2011., 2013.
5.3. Унапређење континуиране едукације у јавно здравственом и здравственом менаџменту	<ul style="list-style-type: none"> Формирање официјелног партнерства са факултетима који се баве менаџментом 	Потписани билатерални и мултилатерални и споразуми о сарадњи	Школа јавног здравља у сарадњи са националним и међународним партнерима	Буџет Републике Србије	2009-2013.
5.4. Развој вештина неопходних за мултидисциплинарни и мултиетнички рад у јавном здрављу, као и примену принципа јавно здравствене етике:	<ul style="list-style-type: none"> Развој и имплементација курсева јавно-здравствене етике 	-Развијен програм - Број полазника	Министарство здравља у сарадњи са Школом јавног здравља, удружењима	Буџет Републике Србије	Програм: 2009. Имплементација: 2009-2013.

солидарност, правичност и поштовање људских права					
Општи циљ 6. Успостављање и развој партнерства у решавању јавно здравствених проблема					
Специфични циљеви	Активности	Резултати	Одговорне институције за реализацију са партнерима	Извор финансирања	Временски оквир
6.1. Иницирање, развој и јачање партнерства између државног, приватног и цивилног сектора на националном, регионалном и локалном нивоу	• Идентификовање партнера на свим нивоима	Листа партнера	Министарство здравља у сарадњи са Министарством животне средине и просторног планирања, Министарством рада и социјалне политике (Управа за безбедност и здравље на раду), јединицама локалне самоуправе и удружењима	Буџет Републике Србије, Буџет јединица локалне самоуправе	2009.
	• Спровођење медијских кампања о значају улоге локалне заједнице	Број кампања	Институти и заводи за јавно здравље у сарадњи са службама јавног информисања, јединицама локалне самоуправе, удружењима	Буџет Републике Србије, Буџет јединица локалне самоуправе	2009-2013.
	• Оснивање коалиција за здравље у јединицама локалне самоуправе	Број коалиција	Институти и заводи за јавно здравље, у сарадњи са јединицама локалне самоуправе, удружењима	Буџет Републике Србије, Буџет јединица локалне самоуправе	2009-2013.
	• Развој партиципаторног приступа у планирању, имплементацији и евалуацији јавно-здравствених програма и активности	Извештај	Институти и заводи за јавно здравље у сарадњи са Медицинским факултетом Универзитета у Београду, удружењима, здравственим установама и јединицама локалне самоуправе	Буџет Републике Србије, Буџет јединица локалне самоуправе	2009-2013.
	• Дисеминовање знања и резултата јавно-здравствених програма и активности	Одржавање конференција о јавном здрављу на свим нивоима	Министарство здравља у сарадњи са институтима и заводима за јавно здравље, удружењима, јединицама локалне самоуправе	Буџет Републике Србије, Буџет јединица локалне самоуправе	Од 2009. годишње
Општи циљ 7. Промоција, развој, подршка и покретање акција које обезбеђују здраву радну и животну средину					

Специфични циљеви	Активности	Резултати	Одговорне институције за реализацију са партнерима	Извор финансирања	Временски оквир
7.1. Примена усаглашене законске регулативе у области праћења квалитета вода, ваздуха, земљишта и хране и праћење утицаја животне и радне средине на здравље радне популације и становништва	<ul style="list-style-type: none"> Усаглашавање националне законске регулативе са Aquis communautaire 	Израђена усаглашена законска регулатива	Министарство здравља, Министарство животне средине и просторног планирања, Министарство рада и социјалне политике (Управа за безбедност и здравље на раду), Институт за јавно здравље Србије „др Милан Јовановић Батут“, Институт за медицину рада Србије „др Драгомир Карајовић“, мрежа завода за јавно здравље	Буџет Републике Србије	2009-20013.
	<ul style="list-style-type: none"> Праћење примене усаглашене законске регулативе и изграђени капацитети за извештавање о свих 26 индикатора животне средине и здравља ENHIS базе 	-Извештаји министарства -Извештаји института и завода за јавно здравље	Инспекцијске службе са институтима и заводима за јавно здравље	Буџет Републике Србије	2009-2013. годишње
	<ul style="list-style-type: none"> Спровођење истраживања утицаја животне и радне средине на здравље радника и становништва 	Израђене студије испитивања здравствених ефеката утицаја радне и животне средине и публиковани резултати	Министарство здравља, Министарство животне средине и просторног планирања, Министарство рада и социјалне политике (Управа за безбедност и здравље на раду), Институт за јавно здравље Србије „др Милан Јовановић-Батут“, Институт за медицину рада Србије „др Драгомир Карајовић“, мрежа завода за јавно здравље	Буџет Републике Србије	
7.2 Унапређење здравља у животnoj средини	<ul style="list-style-type: none"> Израда и доношење стратегија и акционих планова које треба да усвоји Влада (СЕНАР, као међународна обавеза прузета на Четвртој министраској конференцији о животnoj средини и здрављу, СЕНАР) 	-Стратегије -Програми -Планови	Министарство здравља, Министарство животне средине и просторног планирања, удружења	Буџет Републике Србије	2009 - 2013.
	<ul style="list-style-type: none"> Израда и доношење стратегија 		Министарство здравља, Министарство животне средине и	Буџет Републике Србије	2009 - 2013

			просторног планирања, Министарство рада и социјалне политике, Институт за јавно здравље Србије „др Милан Јовановић-Батут“, Институт за медицину рада Србије, „др Драгомир Карајовић“ мрежа завода за јавно здравље		
	<ul style="list-style-type: none"> Контрола квалитета вода, хране, ваздуха, предмета опште употребе, као и диспозиције отпада и нивоа јонизујућег зрачења 	Извештаји	Министарство здравља у сарадњи са институтима и заводима за јавно здравље и јединицама локалне самоуправе	Буџет Републике Србије, буџет јединица локалне самоуправе	2009-2013. годишње
	<ul style="list-style-type: none"> Направити план за брзо реаговање у ванредним ситуацијама (елементарне непогоде и биотероризам) 	План за брзо реаговање	Министарство здравља у сарадњи са институтима и заводима за јавно здравље	Буџет Републике Србије, буџет јединица локалне самоуправе	2009.
	<ul style="list-style-type: none"> Израда катастра загађивача на локалном нивоу 	Катастар загађивача на локалном нивоу	Институти и заводи за јавно здравље и „загађивачи“ у сарадњи са јединицама локалне самоуправе	Буџет јединица локалне самоуправе, „загађивачи“	2009.
7.3. Унапређење и промоција здравља на раду	<ul style="list-style-type: none"> Израда Националног програм а заштите здравља радно активног становништва 	Национални програм	Министарство здравља у сарадњи са Министарством рада и социјалне политике, Институтом за медицину рада Србије „др Драгомир Карајовић“, Институтом за јавно здравље Србије „др Милан Јовановић-Батут“, удружењима	Буџет Републике Србије, буџет јединица локалне самоуправе	2009.
	<ul style="list-style-type: none"> Израда програма промоције здравља на радном месту 	Програм	Министарство здравља у сарадњи са Министарством рада и социјалне политике, Институтом за медицину рада Србије „др Драгомир Карајовић“, Институтом за јавно здравље Србије „др Милан Јовановић-Батут“, удружењима	Буџет Републике Србије	2010.

	<ul style="list-style-type: none"> Израда норматива, стандарда и водича добре праксе у вези са радном средином и здравим технологијама рада 	<ul style="list-style-type: none"> -Нормативи и стандарди -Водичи добре праксе 	Министарство здравља у сарадњи са Министарством рада и социјалне политике и Институтом за медицину рада Србије „др Драгомир Карајовић”	Буџет Републике Србије	2013.
	<ul style="list-style-type: none"> Израдити план за ванредне ситуације у радној средини 	План	Сва министарства, Институт за медицину рада и радиолошку заштиту Србије „др Драгомир Карајовић”	Буџет Републике Србије	2009-2010.
	<ul style="list-style-type: none"> Обезбеђивање надзора над факторима ризика у радној средини 	<ul style="list-style-type: none"> -План -Извештаји 	Министарство здравља у сарадњи са Институтом за медицину рада Србије „др Драгомир Карајовић” службама медицине рада, институтима и заводима за јавно здравље		2009-2013. годишње
	<ul style="list-style-type: none"> Израда новог програма регистрације, извештавања и превенције повреда на раду 	<ul style="list-style-type: none"> - Програм - Статистички извештаји 	Министарство здравља у сарадњи са Министарством рада и социјалне политике, Институтом за медицину рада Србије „др Драгомир Карајовић”, Институтом за јавно здравље Србије „др Милан Јовановић-Батут”, удружењем послодаваца	Буџет Републике Србије	2009.
	<ul style="list-style-type: none"> Израда регистра професионалних штетности Израда нове листе професионалних болести 	<ul style="list-style-type: none"> -Програм - Статистички извештаји 	Министарство здравља у сарадњи са Министарством рада и социјалне политике, Институтом за медицину рада Србије „др Драгомир Карајовић”, Институтом за јавно здравље Србије „др Милан Јовановић-Батут”, удружењима	Буџет Републике Србије	2009.

	<ul style="list-style-type: none"> Програм праћења утицаја нових технологија на здравствено стање радника 	Програм	Институт за медицину рада Србије „др Драгомир Карајовић”, Институт за јавно здравље, Министарство здравља у сарадњи са Министарством рада и социјалне политике, Министарством животне средине и просторног планирања, Институтом за јавно здравље Србије „др Милан Јовановић-Батуг”	Буџет Републике Србије	2009-2011.
	<ul style="list-style-type: none"> Програм заштите запослених који раде у зони јонизујућих и нејонизујућих зрачења 	Програм	Министарство здравља у сарадњи са Министарством рада и социјалне политике, Министарством животне средине и просторног планирања, Институтом за медицину рада Србије „др Драгомир Карајовић”, Институтом за јавно здравље Србије „др Милан Јовановић-Батуг”.	Буџет Републике Србије	2009-2010.
Општи циљ 8. Промоција, развој и подршка здрављу у свим животним добима					
Специфични циљеви	Активности	Резултати	Одговорне институције за реализацију са партнерима	Извор финансирања	Временски оквир
8.1 Развој јавно здравствених програма за решавање здравствених проблема одређених популационих група	<ul style="list-style-type: none"> Израда нових, ревизија постојећих, имплементација и евалуација програма намењених одређеним популационим групама (жене, деца, радно активно становништво, стари) 	Програми	Институти и заводи за јавно здравље, у сарадњи са домовима здравља, здравственим установама, удружењима	Буџет Републике Србије	Израда и ревизија: 2009. Примена: 2009-2013.
8.2 Укључивање представника удружења у јачање одговорности локалног становништва за контролу фактора ризика	<ul style="list-style-type: none"> Покретање свих видова партнерства за здравље у превенцији фактора ризика 	Извештај о заједничким активностима	Институти и заводи за јавно здравље (центри за промоцију), у сарадњи са домовима здравља (центри за превенцију), јединицама локалне самоуправе, удружењима	Буџет јединица локалне самоуправе, донације	2009-2013. годишњи извештај

	<ul style="list-style-type: none"> Покретање свих видова партнерства за здравље у области планирања породице, заштите жена у вези са трудноћом и порођајем, као и породичним односима 	Извештај о заједничким активностима	Институти и заводи за јавно здравље (центри за промоцију) , у сарадњи са домовима здравља (центри за превенцију) , јединицама локалне самоуправе, удружењима	Буџет Републике Србије	2009-2013. годишњи извештај
8.3 Укључивање представника свих удружења у развијање одговорности локалног становништва за одговорно родитељство	<ul style="list-style-type: none"> Покретање свих видова партнерства у области васпитања и спречавања злостављања и занемаривања деце 	Извештај о заједничким активностима	Институти и заводи за јавно здравље (центри за промоцију) , у сарадњи са домовима здравља (центри за превенцију), јединицама локалне самоуправе, удружењима	Буџет Републике Србије	2009-2013. годишњи извештај
	<ul style="list-style-type: none"> Израда Водича за превенцију насиља у породици 	Водич	Министарство здравља, у сарадњи са Министарством рада и социјалне политике, Министарством просвете, Министарством омладине и спорта, институтима и заводима за јавно здравље, јединицама локалне самоуправе, удружењима	Буџет Републике Србије	Израда Водича: 2009.
Општи циљ 9. Промоција, развој и подршка акцијама за унапређење здравственог стања социјално вулнерабилних група становништва					
Специфични циљеви	Активности	Резултати	Одговорне институције за реализацију са партнерима	Извор финансирања	Временски оквир
9.1 Повећање приступачности и доступности здравствене службе социјално вулнерабилних група становништва	<ul style="list-style-type: none"> Идентификовање социјално вулнерабилних група и процена разлога и степена њихове угрожености 	-Обављено истраживање -Израда резултата	Министарство здравља у сарадњи са Министарством рада и социјалне политике, институтима и заводима за јавно здравље, удружењима	Буџет Републике Србије, буџет јединица локалне самоуправе	Истраживање: 2009. Резултати: 2010.
	<ul style="list-style-type: none"> Отклањање препрека (културалних, језичких, материјалних, транспотних) за коришћење здравствене заштите и повезивање ових група са одговарајућим службама 	-Стопа коришћења здравствене заштите -Извештаји	Институти и заводи за јавно здравље, у сарадњи са домовима здравља и другим здравственим установама, установама социјалне заштите, школама, јединицама локалне самоуправе, удружењима	Буџет Републике Србије, буџет јединица локалне самоуправе	2009-2013. годишњи извештај

	<ul style="list-style-type: none"> Пружање јавно здравствених услуга и обезбеђивање континуиране заштити жртвама насиља и злостављања 	-Стопе коришћења здравствене и социјалне заштите -Извештаји	Домови здравља у сарадњи са установама социјалне заштите, школама, јединицама локалне самоуправе, осталим здравственим установама, удружењима и донаторима	Буџет Републике Србије	2009-2013. годишњи извештај
9.2. Развој акција усмерених ка социјално вулнерабилним групама на превазилажењу препрека (културалних, језичких, материјалних, физичких) за добијање здравствених и других видова помоћи	<ul style="list-style-type: none"> Заступање интереса социјално вулнерабилних група ради препознавања њихових потреба у области здравствене, стоматолошке и других видова заштите 	-Заступљеност тема на националном и локалном нивоу на седницама владе и локалним телима; -Заступљеност садржаја у медијима	Министарство здравља у сарадњи са министарством рада и социјалне политике, институтима и заводима за јавно здравље, Министарством просвете, Министарством омладине и спорта, службама јавног информисања и јединицама локалне самоуправе	Буџет Републике Србије	2009-2013. годишњи извештај

Општи циљ 10. Подршка развоју приступачне и квалитетне здравствене заштите					
Специфични циљеви	Активности	Резултати	Одговорне институције за реализацију са партнерима	Извор финансирања	Временски оквир
10.1. Повећање приступачности и доступности здравствене заштите	<ul style="list-style-type: none"> Формирање и ревизија стандарда обезбеђености становништва здравственом и стоматолошком заштитом 	Стандарди	Министарство здравља у сарадњи са институтима и заводима за јавно здравље	Буџет Републике Србије	2009.
	<ul style="list-style-type: none"> Процена приступачност и доступности здравствене заштите 	Извештај	Институти и заводи за јавно здравље, у сарадњи са здравственим установама	Буџет Републике Србије	2009-2013.
	<ul style="list-style-type: none"> Предлагање мера за унапређење 	Мере	Институти и заводи за јавно здравље, у сарадњи са здравственим установама	Буџет Републике Србије	2009-2013.
10.2 Стално унапређење квалитета здравствене заштите	<ul style="list-style-type: none"> Формирати Национално тело за квалитет здравствене заштите 	Формирано национално тело	Министарство здравља у сарадњи са универзитетима, институтима и заводима за јавно здравље, здравственим установама	Буџет Републике Србије	2009.

	<ul style="list-style-type: none"> Ревизија и примена критеријума за мерење квалитета здравствене и стоматолошке заштите 	Критеријуми	Министарство здравља у сарадњи са универзитетима, институтима и заводима за јавно здравље, здравственим установама	Буџет Републике Србије	Критеријуми: 2009. Примена: 2009-2013. Процена и евалуација: годишње
	<ul style="list-style-type: none"> Унапређење система за процену задовољства корисника 	Дефинисан метод	Министарство здравља у сарадњи са универзитетима, институтима и заводима за јавно здравље, здравственим установама	Буџет Републике Србије	Дефинисан метод: 2009. Примена: 2009-2013. Процена и евалуација: годишње
10.3 Процена и подршка развоју здравствених технологија	<ul style="list-style-type: none"> Формирати комисију за процену здравствених технологија 	Формирана комисија	Министарство здравља у сарадњи са донаторима	Буџет Републике Србије	2009.
	<ul style="list-style-type: none"> Праћење потрошње лекова и стоматолошких материјала 	Извештаји	Агенција за лекове и медицинска средства Србије у сарадњи са институтима и заводима за јавно здравље и Школом јавног здравља	Републички завод за здравствено осигурање	2009-2013.